

การตั้งศาลพระภูมิ...

นำเสนอเมื่อ : 17 พ.ค. 2552

การตั้งศาลพระภูมิ

❌ ความเชื่อเรื่องการจัดศาลพระภูมิ ❌

คนไทยชาวสยามแต่อดีตกาล มีความเชื่อว่าตามฟ้า ดิน น้ำ ภูเขา ต้นไม้ และอาคารบ้านเรือน มีผีเจ้าที่เจ้าทาง ปกปักษ์รักษาอยู่ ผนวกกับความเชื่อทางศาสนาพุทธ และพราหมณ์ฮินดู ทำให้เกิดการพัฒนาศิลปะการอัญเชิญผีเจ้าที่เจ้าทาง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาประทับในศาล (ศาลพระภูมิ, ศาลเจ้าที่) เพื่อปกป้องคุ้มครองดูแล รักษาสถานที่บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ให้มีความเป็นสิริมงคล เจริญก้าวหน้าในทุกสถาน นิยมตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่ ในวันที่ปลูกสร้างบ้านเรือนใหม่

เจ้าพิธีผู้ทำพิธีกรรม ตั้งศาลพระภูมิ นั้นเป็นได้ทั้งพระ, พราหมณ์, จูราวัสผู้ตั้งมั่นอยู่ในศีลในธรรม ตามคติความเชื่อจากพิธีกรรมพื้นบ้านแต่เดิม ความเชื่อทางพุทธศาสนา และพราหมณ์ฮินดู นำมาพัฒนาพิธีกรรมพื้นบ้าน เพื่อให้เกิดความขลัง และศักดิ์สิทธิ์ขึ้น เปลี่ยนคำนำหน้าใหม่ให้ดูดีมีมงคลขึ้นจากคำว่า “ผี” ที่ตีมีคุณธรรม ให้เป็นพระ เช่น พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง หรือพระภูมิ เพราะนับถือว่าเป็น ผี ชั้นสูง

การจัดศาลพระภูมิ นั้นแนวคิดมาจากศาสนาพราหมณ์ฮินดูว่า พระอิศวร หรือพระศิวะ ทรงมีวิมาน ประทับบนยอดเขาพระสุเมรุ เปรียบประดุจดวงกลมจักรวาล พระภูมิถือเป็นเทวดา ชั้นหนึ่งเหมือนกัน วิมานของศาลพระภูมิ จึงต้องมีเสาเดียว เปรียบประดุจเขาพระสุเมรุมาศวิมานของ พระอิศวร ❌

ฉะนั้น การจัดศาลพระภูมิ ตามคติบ้านเรือนของคนไทย จึงมีเสาเดียว ส่วนศาลเจ้าที่ นั้นเปรียบเสมือนบ้านเรือนชาวบ้านจึงมี 4 เสา ส่วนศาลที่อยู่ตามโคนต้นไม้ ทางสามแพร่ง เป็นที่สิงสถิตของ วิญญาณแรอนเพนจร นิยมสร้างศาลมี 6 เสา หรือ 8 เสา

คนไทย นั้นเรื่องสำคัญคือลัทธิ เรนลับ เป็นสิ่งที่ผูกพันในชีวิตเราแทบทุกคน ศาลพระภูมิเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อย่างหนึ่งที่ใกล้ตัวอันแสดงถึงความเชื่อ และความศรัทธาที่มีต่อสิ่งนี้

การประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับสิ่งนี้ จึงต้องมีการกระทำอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล แก่ผู้อยู่อาศัย การบวงสรวงเช่นสังเวย และการตั้งศาลพระภูมิ ถือเป็นวัฒนธรรมพิธีกรรมแบบโบราณของไทย โดยกระทำเมื่อปลูกบ้านใหม่ หรือย้ายที่อยู่เพราะเชื่อว่าขั้นตอนการตั้งศาลจะเป็นการขับไล่สิ่งอัปมงคลทั้งหลายให้ออกไปจากบ้าน แล้วจึงอัญเชิญ พระภูมิมาสถิตที่ ศาลพระภูมิเพื่อปกป้องคุ้มครองเจ้านาย และบริวารให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความเจริญรุ่งเรือง เพราะถือวว่าพระภูมิเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่งของบ้าน

การจัดศาลพระภูมิ เจ้านายจะต้องไปปรึกษาผู้รู้ พราหมณ์ ผู้ประกอบพิธี โดยเริ่มจากการตรวจ ดูกฤกษ์ยาม เจ้าพิธีจะนำ วัน/เดือน/ปีเกิดของเจ้านายมาดูประกอบ เพื่อให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข เจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน

สถานที่ที่ตั้งศาล มีหลักการพิจารณา ดังนี้

1. ที่ตั้งศาลต้องเป็นบริเวณพื้นดิน มิใช่บริเวณเดียวกับพื้นของตัวบ้าน
2. จุดที่ตั้งของศาลต้องไม่ถูกเงาของตัวบ้านทอดลงมาทับ
3. ที่ตั้งของศาลควรอยู่ห่างจากบริเวณที่ตั้งของห้องน้ำ สิ่งปฏิกูล
4. อยู่ห่างหน้าศาลขาสุนัขบริเวณที่ตั้งของห้องน้ำ
5. ไม่ควรตั้งศาลให้หันหน้าตรงกับประตูหน้าบ้าน
6. ตั้งศาลให้ห่างจากริ้วหรือกำแพงบ้านอย่างน้อย 1 เมตร
7. ความสูงของศาล ควรสูงเหนือระดับสายตาของผู้เป็นเจ้าของบ้านขึ้นไปเล็กน้อย

อุปกรณ์ที่ชาวบนศาลพระภูมิซัยมงคล

๑. เจริ้ว
๒. รูปปั้น ทาสี-ทาสี จำนวน ๒ คู่
๓. ขาง-มา จำนวน ๒ คู่
๔. ตุ่มเงิน-ทอง จำนวน ๑ คู่
๕. น้ตรเงิน – ทอง จำนวน ๑ คู่

อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในพิธีตั้งศาลพระภูมิ

ขันครู
ตุ๊กตาวัว
ไม้มงคล ๙ ชนิด
พลอย ๙ สี
หมากพลู
จำนวน ๕ จีบ
บายศรีปากชาม จำนวน ๑ คู่
ชุดมัจฉมังสาหาร , กุ้งปลา-ปลวย้า จำนวน ๑ ชุด
ขนมต้มขาว-ต้มแดง เนื้อก-มันต้ม จำนวน ๑ ชุด
ไม้ตีนกา พรอมชุดอาหารสำหรับใส่ไม้ตีนกา จำนวน ๙ ชุด
ชุดสำหรับเบ็กแมธรรณี
ชุดสำหรับไหวเจ้าที่ ❌
พลอย ๙ สี จำนวน ๑ ชุด, ไม้มงคล ๙ อย่าง ได้แก่ ไม้ศรีสุท, กั้นเกรา, ทรงบาดาล, ลักทอง, ขนน, ทองหลวง, พวง, ราชพฤกษ์, คุณ
ใบไม้มงคล ๙ อย่าง ได้แก่ ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ใบขนุน ใบชัยพฤกษ์ ใบคูณ ใบทองหลวง ใบเพธิ ทุญาแพรก
ดอกไม้มงคล ได้แก่ ดอกมะลิ ดอกดาวเรือง ดอกกุหลาบ ดอกบานไม่รู้โรย ดอกจำปี ดอกจำปา ดอกกรัก ดอกกระดังงา ดอกขจร ดอกการเวก ดอกเข็ม

ดอกพิกทอง

กลีบดอกไม้มงคลสำหรับโปรย ได้แก่ ดอกมะลิ ดอกกุหลาบ ดอกจำปี ดอกจำปา ดอกดาวเรือง ดอกกรัก ดอกบานไม่รู้โรย ดอกขจร
เหรียญบาทสำหรับข้อข้อที่ จำนวนพอประมาณ

มนตรี) พักทองแถมบวช

ผา ๓ สี จำนวน ๓ ผืน (ไม่ให้โชติที่เป็นกาลกิณี ตามที่เป็นดวงวันเกิดของเจ้าของงานตามระบบทักษาให้ใช้ตามสีของทักษะที่ดี ได้แก่ เดช, ศรี, มูลละ,
ผลไม้ม จำนวน ๕ – ๙ ชนิด มะพร้าวอ่อน จำนวน ๑ คู่ ถั่วงาขาว – งาดำ
ขนมหวาน จำนวน ๙ อย่าง
นม, น้ำ , พวงมาลัยดาวเรือง พวงใหญ่
แผ่นทอง จำนวน ๙ แผ่น

ขอบคุณ

<http://www.mai95.net/>